

SIERPIEŃ 2021

NEWSLETTER

FINTECH

W NUMERZE:

- Zmiany prawne
- Projektowane zmiany prawne
- Inicjatywy UKNF oraz innych organów krajowych
- Wybrane inicjatywy europejskich urzędów nadzoru oraz innych instytucji zagranicznych
- Newsy sektora FinTech – sierpień 2021

Truple
Konarski
Podrecki
& Wspólnicy

TKP

I. Zmiany prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1230 z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie płatności transgranicznych w Unii (dalej: „Rozporządzenie”) – [\[link\]](#):

- celem Rozporządzenia jest **ustanowienie przepisów dotyczących płatności transgranicznych i przejrzystości opłat za przeliczenie waluty na terytorium UE**;
- Rozporządzenie znajduje zastosowanie do płatności transgranicznych, które są nominowane w euro lub w walucie krajowej państw członkowskich, które powiadomiły o swojej decyzji w sprawie rozszerzenia zastosowania niniejszego rozporządzenia na swą walutę krajową. Niezależnie od powyższego, przepisy art. 4 i 5 mają zastosowanie do wszystkich płatności krajowych i transgranicznych, które są denominowane w euro lub w walucie krajowej państwa członkowskiego innej niż euro i wiążą się z usługą przeliczenia waluty (zob. art. 1 ust. 2 Rozporządzenia);
- Rozporządzenie nie znajduje z kolei zastosowania do płatności dokonywanych przez dostawców usług płatniczych na ich własny rachunek lub w imieniu innych dostawców usług płatniczych;
- omawiany akt prawny wszedł w życie dnia 19.08.2021 r. (zob. art. 16 Rozporządzenia).

II. Projektowane zmiany prawne:

1. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- celem Projektu, który stanowi inicjatywę Prezydenta RP jest uregulowanie statusu prawnego akceptacji znaków pieniężnych, które są emitowane przez NBP;
- w Projekcie proponuje się **dodanie do treści ustawy o usługach płatniczych art. 59ea**, zgodnie z którym akceptant nie może uzależniać zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usługi lub sprzedaży towaru od dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej oraz odmówić przyjęcia zapłaty od konsumenta znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP. Powyższa reguła ma znajdować ograniczenie, gdy:
 - ◆ do działalności prowadzonej internetowo,
 - ◆ w miejscu prowadzenia działalności bez obecności personelu,
 - ◆ w trakcie imprezy masowej,
 - ◆ gdy wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, jest równa przeciętnemu wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłaszanemu przez Prezesa GUS,

- ustawa została przyjęta przez Sejm i przekazano ją do Senatu. Dalsze informacje dotyczące procesu legislacyjnego dostępne są tutaj.

2. Ustawa z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (dalej: „Ustawa”) – [\[link\]](#):

- na szczególną uwagę zasługuje art. 17 Projektu, który przewiduje dodanie art. 34c do ustawy o usługach płatniczych;
- wskazany wyżej przepis **nadawać ma KNF określone kompetencje nadzorcze w przypadku powzięcia informacji o naruszaniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 (tzw. rozporządzenie SEPA) przez użytkownika niebędącego konsumentem** w zakresie prowadzonej przez niego działalności;
- ustawa została podpisana przez Prezydenta w dniu 21.08.2021 r. i oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw. Jako najpóźniejszą datę ogłoszenia wskazano dzień 6.09.2021 r. Wykaz aktów oczekujących na ogłoszenie dostępny [tutaj](#).

3. Projekt rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie wniosku o wpis do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- opublikowany Projekt określa sposób i tryb składania wniosków o wpis do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów, zmianę wpisu i wykreślenie z tego rejestru oraz zawiadomienia o zawieszeniu wykonywania działalności w tym zakresie;
- jak wynika z § 2 Projektu, wnioski i zawiadomienia mają być składane na elektroniczną skrzynkę podawczą ministra właściwego do spraw finansów publicznych przy użyciu usługi online, udostępnionej pod adresem elektronicznym wskazanym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- rozporządzenie ma wejść w życie z dniem 31 października 2021 r.

III. Wybrane inicjatywy UKNF:

1. Projekt Stanowiska UKNF z dnia 24 sierpnia 2021 r. w sprawie wykorzystywania mediów społecznościowych przez podmioty nadzorowane oraz osoby zatrudnione w tych podmiotach (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- w ramach opublikowanego Projektu, UKNF wskazuje na konieczność opracowania i wdrożenia polityki wykorzystywania mediów społecznościowych przez podmioty nadzorowane oraz osoby w nich zatrudnione, określającej m.in.:

- ◆ katalog wykorzystywanych mediów społecznościowych,
 - ◆ zasady wykorzystywania urządzeń służbowych oraz prywatnych pracowników do aktywności w mediach społecznościowych,
 - ◆ zasady bezpieczeństwa informacji w związku z wykorzystywaniem mediów społecznościowych;
- zdaniem UKNF, podmiot nadzorowany ponosi odpowiedzialność za treści umieszczane w mediach społecznościowych zarówno przez siebie, jak i osoby zatrudniane przez ten podmiot w ramach czynności wykonywanych na jego rzecz;
 - w Projekcie określono także zasady współpracy podmiotów nadzorowanych z podmiotami świadczącymi usługi z zakresu PR w mediach społecznościowych oraz zawarto graficzne przedstawienie dobrych praktyk dotyczących wykorzystania mediów społecznościowych przez podmioty nadzorowane.

2. Stanowisko UKNF z dnia 11 sierpnia 2021 r. dotyczące nadzoru wykonywanego przez firmę inwestycyjną nad jej agentem (dalej: „Stanowisko”)– [\[link\]](#):

- w ramach tego Stanowiska, UKNF odnosi się do praktycznych aspektów stosowania przez firmy inwestycyjne art. 79 ust. 6a Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi określającego obowiązek nadzorowania agentów firm inwestycyjnych w zakresie zawartej z nim umowy;
- UKNF podkreśla, że firmy inwestycyjne powinny uwzględnić w ramach procesu zarządzania ryzykiem okoliczność, że odpowiadają solidarnie za szkody wyrządzone przez swoich agentów osobom trzecim przy działaniu w imieniu i na rzecz tych firm;
- w treści Stanowiska wskazano na praktyczne aspekty nadzoru sprawowanego przez firmy inwestycyjne, określając m.in. wymogi w zakresie wyboru agenta i konfliktów interesów, zakazu subagencji, a także zapoznania agenta oraz jego pracowników z politykami i procedurami wewnętrznymi firm inwestycyjnych;
- UKNF podkreśla, że w ramach nadzoru firm inwestycyjnych nad działalnością agentów można wykorzystywać systemy kontroli wewnętrznej obowiązujące w tych firmach. Kontrola powinna mieć charakter zarówno bezpośrednich czynności prowadzonych w miejscu działania agenta, jak i czynności sprawdzających wykonywanych przez firmę inwestycyjną w oparciu o dane uzyskane od agenta.

3. Komunikat UKNF z dnia 3 sierpnia 2021 r. dotyczący blokady rachunków bankowych w przypadku ogłoszenia upadłości konsumenckiej (dalej: „Komunikat”)– [\[link\]](#):

- wydany Komunikat odnosi się do przeprowadzonych na grupie banków badań dotyczących istniejących praktyk w zakresie blokady rachunków bankowych w razie ogłoszenia upadłości konsumenckiej;
- w związku z ustaleniem istnienia niejednorodnych praktyk w tym zakresie, UKNF wskazuje, że banki powinny:

- ◆ na bieżąco śledzić Monitor Sądowy i Gospodarczy (po 1 grudnia 2021 r. Krajowy Rejestr Zadłużonych) pod kątem obwieszczeń dotyczących ogłoszeń postanowień o upadłości konsumenckiej posiadaczy rachunków prowadzonych przez te banki i dokonywać na podstawie takich obwieszczeń niezwłocznych blokad rachunków;
 - ◆ powstrzymać się z wypłatą środków znajdujących się na rachunku upadłego lub wykonywania innych dyspozycji upadłego dotyczących zablokowanego rachunku, do momentu otrzymania stosownej dyspozycji ze strony syndyka, chyba że na podstawie posiadanych informacji są w stanie jednoznacznie ocenić, że środki znajdujące się na rachunku nie wchodzą do masy upadłości.
- UKNF podkreśla, że wskazane zalecenia są kierowane nie tylko do banków, ale również oddziałów instytucji kredytowych, a ponadto powinny być odpowiednio stosowane przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.
 - UKNF zwraca również uwagę na potrzebę opracowania i wdrożenia procedury normującej zasady współpracy z syndykiem w przypadku upadłości konsumenckiej. W ocenie organu, taka procedura powinna przewidywać m.in. termin, w którym bank ma obowiązek zawiadomić posiadacza rachunku o dokonanej blokadzie i jej przyczynie.

4. Komunikat UKNF z dnia 26 lipca 2021 r. dotyczący realizacji przez dostawców usług płatniczych obowiązków wynikających z art. 143b ustawy o usługach płatniczych (dalej: „Komunikat”) – [\[link\]](#):

- UKNF poddał analizie realizację obowiązków dostawców usług płatniczych w zakresie działań umożliwiających odzyskiwanie płatnikom kwot transakcji płatniczych wykonanych z użyciem nieprawidłowego unikatowego identyfikatora;
- przeprowadzona analiza wykazała, że wielu dostawców usług płatniczych nie prowadziło w systemach informatycznych ewidencji zgłoszeń płatników lub prowadziła uproszczone rejestry uniemożliwiające właściwe wyszukiwanie oraz filtrowanie. Dodatkowo, w przypadku niektórych dostawców, realizacja wynikających z art. 143b u.u.p obowiązków nie była w ogóle rozpoznana, bądź ujęta w procedurach wewnętrznych;
- jak stwierdzono w Komunikacie, w znacznej ilości przypadków brak realizacji lub nieterminowej realizacji obowiązków z art. 143b u.u.p uzasadniany był m. in. kwestiami związanymi z brakiem właściwego monitoringu, w tym braku określonych rozwiązań proceduralnych, czy kontroli nad przestrzeganiem istniejących;
- UKNF wezwał do niezwłocznego wprowadzenia stosownych wewnętrznych rozwiązań, które zagwarantują realizację wykonywania obowiązków z art. 143b u.u.p z wymaganą starannością i zachowaniem ustawowych terminów, a także pozwolą ograniczyć ryzyka operacyjne związane z niedostosowaniem procesu do wymogów przewidzianych tą ustawą oraz zadośćuczynią wymogowi przekazywania UKNF na jego żądanie, kompletnych i miarodajnych danych statystycznych.

IV. Wybrane inicjatywy innych organów krajowych:

1. Publikacja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: „PUODO”) z dnia 26.07.2021 r. pt. „Kodeksy postępowania jako zabezpieczenie przy transferze danych” – [\[link\]](#):

- PUODO informuje, że do 1 października 2021 r. Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) przyjmuje uwagi do Wytycznych 4/2021 w sprawie kodeksów postępowania jako narzędzia do przekazywania danych.
- głównym celem wytycznych jest wskazanie wykładni artykułu 40 ust. 3 RODO, który dopuszcza stosowanie kodeksów postępowania jako odpowiednich zabezpieczeń przy przekazywaniu danych osobowych do państw trzecich.
- uwagi przysyłać można przy użyciu formularza dostępnego na stronie EROD do 1 października 2021 r. Link dostępny [tutaj](#).

2. Publikacja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: „PUODO”) z dnia 19.07.2021 r. pt. „Polska wersja wytycznych dotyczących rozpoznawania twarzy już dostępna” – [\[link\]](#):

- PUODO informuje o ukazaniu się polskiej wersji językowej „Wytycznych dotyczących rozpoznawania twarzy” Komitetu Konwencji nr 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych (dalej: „Wytyczne”).
- Jak wskazuje PUODO, Wytyczne są adresowane do ustawodawców i decydentów, twórców, producentów i dostawców usług oraz podmiotów wykorzystujących technologie rozpoznawania twarzy i obejmują m.in. kwestie zgodności przetwarzania danych z prawem i ich jakości, a także bezpieczeństwa oraz rozliczalności;
- treść Wytycznych dostępna [tutaj](#).

3. Komunikat nr 32 w sprawie ankiety Generalnego Inspektora Informacji Finansowej kierowanej do instytucji obowiązkanych, które uczestniczą w systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w Polsce, dotyczącej aspektów związanych z tworzoną aktualizacją Krajowej Oceny Ryzyka Prania Pieniędzy oraz Finansowania Terroryzmu (dalej: „Komunikat”) – [\[link\]](#):

- w ramach tego Komunikatu GIIF wystosował prośbę o wypełnienie ankiety internetowej kierowanej do instytucji obowiązkanych, które uczestniczą w systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w Polsce;
- jak wskazuje GIIF, celem ankiety jest zebranie szeregu informacji służących analizie różnych obszarów, pośrednio lub bezpośrednio odnoszących się do kwestii związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu. Informacje te będą stanowić istotny wkład przy obecnie tworzonej Krajowej Ocenie Ryzyka Prania Pieniędzy oraz Finansowania Terroryzmu;
- ankieta dostępna jest [tutaj](#).

V. Wybrane inicjatywy europejskich urzędów nadzoru:

1. EBA publikuje kolejne wyjaśnienia do zagadnień poruszonych przez branżową grupę roboczą ds. API w ramach dyrektywy PSD2 – [\[link\]](#):

- opublikowane wyjaśnienia dotyczą m.in. kwestii związanych z uwierzytelnianiem za pomocą podpisu elektronicznego, biometrii, uwierzytelniania w aplikacjach mobilnych oraz zapobiegania oszustwom;
- branżowa grupa robocza została powołana w styczniu 2019 r. i jej celem jest identyfikacja problemów i wyzwań, z którymi napotyka się uczestnicy rynku podczas korzystania z interfejsów API;
- treść opublikowanego dokumentu dostępna [tutaj](#).

2. EBA konsultuje nowe wytyczne w sprawie roli inspektorów ds. zgodności z przepisami z zakresu AML/CFT (tzw. AML/CFT Compliance Officers) – [\[link\]](#):

- projekt wytycznych w sposób kompleksowy odnosi się do całej struktury zarządzania ryzykiem związanym z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w instytucjach finansowych. Określają one jasne oczekiwania dotyczące roli, zadań i obowiązków tzw. AML/CFT Compliance Officers oraz organu zarządzającego, a także sposobu ich współdziałania;
- projektowane wytyczne uwzględniają w swojej treści również przypadki, w których podmiot świadczący usługi finansowe jest częścią grupy kapitałowej;
- jak wskazuje EBA, przepisy zawarte w projekcie wytycznych zostały zaprojektowane w taki sposób, aby były stosowane w sposób proporcjonalny, biorąc pod uwagę różnorodność podmiotów sektora finansowego, które są objęte zakresem dyrektywy AML;
- konsultacje potrwać do 2 listopada 2021 r. Dokument konsultacyjny wraz z treścią wytycznych jest dostępny [tutaj](#).

3. ESMA publikuje raport nt. wykorzystania innowacyjnych technologii finansowych przez centralne depozyty papierów wartościowych – [\[link\]](#):

- ESMA zebrała opinie od właściwych organów krajowych oraz interesariuszy rynku na temat ich doświadczeń związanych z wykorzystywaniem innowacyjnych technologii finansowych i technologii rozproszonego rejestru (tzw. DLT), w tym w zakresie zidentyfikowanych barier regulacyjnych;
- opublikowany raport został przygotowany na życzenie Komisji Europejskiej i zawiera rekomendacje w zakresie obszarów, w których zmiany w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniającego dyrektywę 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 pozwoliłoby na dalsze wdrażanie innowacyjnych technologii finansowych, w tym DLT w ramach centralnych depozytów papierów wartościowych;
- treść raportu jest dostępna [tutaj](#).

VI. Wybrane inicjatywy innych instytucji zagranicznych:

1. Estoński bank centralny przedstawia wyniki eksperymentu w zakresie blockchain – [\[link\]](#):

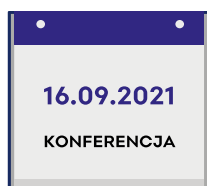

- Bank Centralny Estonii (dalej: „BCE”) przeprowadził wraz z Europejskim Bankiem Centralnym i bankami centralnymi Hiszpanii, Niemiec, Włoch, Grecji oraz Irlandii projekt badawczy, mający na celu ocenę wykorzystania tzw. technologii blockchain jako potencjalnego rozwiązania technicznego dla cyfrowego euro;
- z opublikowanego przez BCE [raportu](#) wynika m.in., że rozwiązania oparte na technologii blockchain mogą teoretycznie pomóc w przetwarzaniu niemal nieograniczonej liczby płatności jednocześnie, umożliwić zachowanie równowagi między ochroną prywatności a wymogami z zakresu AML/CFT, a sama technologia nie nakłada ograniczeń na wielkość podaży pieniądza;
- w ramach przeprowadzonego eksperymentu udało się ponadto przewyciężyć najczęściej podkreślane wady systemu blockchain, tj. jego niską wydajność oraz energochłonność.

VII. Newsy sektora FinTech – sierpień 2021:

1. Opublikowano wyniki europejskich testów warunków skrajnych w obszarze sektora bankowego – [\[link\]](#).
2. EROD opublikował decyzję dotyczącą WhatsApp Ireland – [\[link\]](#).
3. NOYB złożył kolejne 422 skargi z zakresu ochrony danych osobowych – [\[link\]](#).

Nadchodzące wydarzenia:

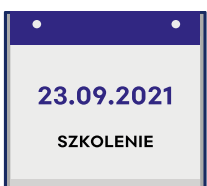
16.09.2021

KONFERENCJA

Konferencja FinTech 2021. Wyzwania prawne w sektorze technologii finansowych

adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, Michał Synowiec

[Rejestracja >>](#)

23.09.2021

SZKOLENIE

Przegląd aktualności regulacyjnych dla sektora FinTech (Najnowsze praktyki KNF (m.in. MIP, licencje AIS/PIS, cloudcomputing), bliższe i dalsze zmiany w prawie (AML5 i AML6, crowdfunding, MICA)

adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, r.pr. Karol Juraszczyk, r.pr. Maciej Miąsko, Michał Synowiec, Michał Słusznik

[Rejestracja >>](#)

Publikacje:

Co czeka
branże FinTech?
- wyzwania prawne
na lata 2021-2022

prof. UEK dr hab. Jan Byrski
Michał Synowiec
Michał Mrzygłód

Ukazał się artykuł pt. „Co czeka branże FinTech? – wyzwania prawne na lata 2021-2022”, którego autorami są adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, Michał Synowiec oraz apl. adw. Michał Mrzygłód – [link]

Autorzy:

prof. UEK dr hab. Jan Byrski
Adwokat, Partner

Michał Synowiec
Prawnik, Associate

Michał Mrzygłód
Aplikant adwokacki, Junior Associate

Informacje zamieszczone w niniejszym materiale nie stanowią porady prawnej. Osoby zainteresowane uzyskaniem bardziej szczegółowych informacji dotyczących omawianych kwestii proszone są o bezpośredni kontakt z prawnikami kancelarii Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy.

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu:
jan.byrski@trapple.pl